

Příloha

V Praze dne 11. prosince 2013

Č.j.: 1266/13

Stanovisko

komise pro hodnocení dopadů regulace

**k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách
a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění
pozdějších předpisů**

I. Úvod

Universitní profesory veřejných vysokých škol jmenuje podle platné právní úpravy prezident republiky, a to na návrh vědecké nebo umělecké rady vysoké školy. Záměrem nové úpravy je svěřit tuto jmenovací pravomoc ministrovi školství a v některých případech ministrovi vnitra a ministrovi obrany.

Předkladatel namítá, že dosud jmenování provádí vrcholný ústavní orgán – hlava státu, která není z výkonu své funkce odpovědná, přičemž však v případě realizace předmětné jmenovací pravomoci se jedná o výkon státní správy, podléhající působnosti správního řádu. Je proto, podle předkladatele, žádoucí svěřit jmenovací pravomoc jinému orgánu moci výkonné.

Současná právní úprava jmenování profesorů však plně respektuje rovnost před zákonem a zákaz diskriminace; nejsou v ní obsaženy žádné diskriminační prvky a je, do jisté míry, eliminována možnost politických vlivů na jmenování.

II. Připomínky a návrhy změn

Návrh přináší řešení, kdy je pravomoc prezidenta republiky jmenovat profesory převedena na příslušná ministerstva, jejichž činnost plně podléhá správním postupům, přičemž v současné praxi politicky řízených ministerstev není prakticky zajištěno právní zcela nestranné řízení o jmenování školou navrženého uchazeče a není zaručeno autonomní postavení vysokých škol. V analýze RIA jsou diskutovány čtyři varianty.

Varianta 0

Zůstane zachována stávající právní úprava jmenování profesorů prezidentem republiky.

Varianta I

Jmenování profesorů bude novelou zákona o vysokých školách svěřeno příslušným resortním ministrům, jejichž prostřednictvím byly doposud návrhy na jmenování

profesorů předkládány prezidentu republiky (tj. ministři školství, mládeže a tělovýchovy, ministři vnitra a ministři obrany).

Varianta II

Jmenování profesorů bude novelou zákona o vysokých školách svěřeno výlučně ministři školství, mládeže a tělovýchovy (tj. i pokud jde o uchazeče, kteří prošli řízením ke jmenování profesorem na státních vysokých školách – tedy na vysoké škole vojenské a vysoké škole policejní).

Varianta III

Jmenování profesorů bude novelou zákona o vysokých školách svěřeno rektorovi vysoké školy, na níž se uskutečnilo řízení ke jmenování profesorem podle § 74 zákona o vysokých školách.

Předkladatel upřednostnil variantu 1., neboť respektuje dosavadní dílčí spoluodpovědnost ministrů obrany a vnitra za vzdělávání v oblasti vojenství a bezpečnostních služeb, resp. za činnost státních vysokých škol, jak vyplývá z části dvanácté zákona o vysokých školách.

Problematika právní úpravy jmenování byla jen částečně konzultována s reprezentací vysokých škol (tj. s Radou vysokých škol a Českou konferencí rektorů) – a to v rámci přípravy souběžně připravované rozsáhlejší novely zákona o vysokých školách.

Stanoviska dotčených reprezentací vysokých škol a Akademie věd jsou následující:

1. V České konferenci rektorů panuje s uvedeným návrhem většinový nesouhlas.
2. Rada vysokých škol odmítá předkládaný návrh novely zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, zaslaný dne 17. června 2013 dopisem č.j.MŠMT-26694/2013.

Rada VŠ považuje tento **návrh novely** za **nesystémový a nezdůvodněný**. Jmenování a postavení profesorů je nutno řešit v kontextu celého zákona o vysokých školách. Na tomto řešení je Rada VŠ připravena se aktivně podílet. Navrženou změnu zákona o vysokých školách Rada VŠ nedoporučuje přijmout.

3. Akademie věd je přesvědčena, že změna postupu při jmenování profesorů by měla být řešena komplexně v rámci celkové novely zákona.

Konkrétní formu změny, tj. přenesení jmenování z prezidenta na ministra nepovažuje AV ČR za vhodnou.

III. Závěr

Komise RIA konstatuje, že předkladatel použil standardní postup při hodnocení dopadů regulace, ale že pominul nesouhlasné, a to zásadně nesouhlasné stanovisko hlavních „stakeholderů“ regulovaného procesu. To samo o sobě by nemuselo být důvodem nesouhlasného stanoviska Komise RIA, avšak konzultace s dotčenými subjekty poukázaly na nutnost komplexního řešení v rámci novely zákona o vysokých školách, neboť dopady navrhované úpravy se týkají širších vztahů v akademickém prostředí, což nebylo do provedeného hodnocení RIA zahrnuto.

Nelze také pominout skutečnost, že samotné zdůvodnění novely je špatné, neboť ve skutečnosti je důvodem novely osobitý přístup prezidenta ke jmenování profesorů, a že RIA na toto zdůvodnění přistupuje, aniž by zkoumala jeho podstatu. Hodnocení RIA by mělo vzít v potaz také dopady návrhem vyvolané v jiných oblastech praxe vysokých škol, a jelikož tak nečiní, je hodnocení nedostatečné.

Komise RIA **doporučuje návrh vrátit předkladateli** a zapracovat proceduru jmenování profesorů do nového – komplexního návrhu zákona o vysokých školách.

Vypracoval: Prof. Ing. Petr Moos, CSc.

Prof. Ing. Michal Mejstřík, CSc., v.r.
předseda komise